

К.е.н. Яковенко Р. В., Киглюк А. П.

Кіровоградський національний технічний університет

АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ БОРОТЬБИ З БЕЗРОБІТТЯМ МОЛОДІ

Безробіття є не лише економічною, але й серйозною соціальною проблемою, причому соціальний аспект даної проблеми є більш суттєвим для суспільства. Ця проблема актуальна не лише в Україні, а й в усьому світі, адже сьогодні немає жодної країни, здатної заявити, що кожен громадянин може легко знайти ту роботу, яка принесе максимальний заробіток, підвищить статус людини, зробить її фінансово незалежною.

Безробіття на сьогодні є центральною соціальною проблемою суспільства. За даними ООН сьогодні в світі кожний третій працездатний не має роботи взагалі або має випадковий чи сезонний заробіток. Це близько 750 млн. осіб. В Україні проблема безробіття стоїть особливо гостро в останні роки. З кожним роком кількість безробітних зростає. Найвищий рівень зареєстрованого безробіття характерний для західних областей – Волинської, Житомирської, Закарпатської, Тернопільської, Львівської та Івано-Франківської. Найнижчі показники рівня безробіття спостерігаються в Одеській області, м. Києві та Севастополі. Враховуючи демографічну ситуацію, яка склалася в різних регіонах України, можна передбачити, що за існуючого рівня створення нових робочих місць у західних областях рівень безробіття в майбутньому набуде ще більшої гостроти.

Існуюча ситуація погіршується існуванням прихованого безробіття, що обумовлює викривлення даних щодо його справжнього масштабу. Так, сьогодні до складу безробітних офіційна статистика не включає 2 млн. жителів сільської місцевості, які працюють у власних господарствах; осіб, які мають неповну зайнятість, або мають тимчасові підробітки.

На відміну від ЄС, в Україні існує значна кількість неофіційних безробітних, які не перебувають на обліку в центрах зайнятості, а, отже, не враховуються в офіційній статистиці. У найближчі роки прогнозується зростання безробіття в Україні ще більшими темпами, що обумовлено надмірним фіскальним тиском, наслідком якого є припинення діяльності приватних підприємців та скорочення робочих місць.

Так, за офіційними даними в 2013 р. Україна втратила 106 тис. робочих місць; через відсутність роботи близько 5-7 млн. громадян виїхали за кордон на заробітки. За 2013 р. близько 150 тис. малих підприємців закрили свої підприємства. В цілому, в 2013 р. кількість безробітних збільшилась на 200 тис. осіб. Крім того, пенсійна реформа, спрямована на підвищення віку виходу на пенсію, призведе до різкого зростання безробітних у віковій групі старшій за 45 років.

Для вирішення проблем у сфері зайнятості слід запровадити заходи, спрямовані на стимулювання розвитку малого бізнесу, який, як показує світовий досвід, може забезпечити більше 50% всіх робочих місць в економіці.

Виникнення безробіття тягне за собою такі наслідки:

- посилення соціальної напруги;
- зростання кількості психічних захворювань;
- посилення соціальної диференціації;
- загострення криміногенної ситуації;
- падіння трудової активності;
- скорочення податкових надходжень;
- зменшення ВВП;
- падіння життєвого рівня населення;
- зростання витрат на допомогу безробітнім.

Зростання можливостей економіки щодо забезпечення робочими місцями особливо відчутно у сфері підприємництва. Щодо розширення зайнятості на селі, то воно пов'язане з підтримкою й заохоченням розвитку видів діяльності на сільських територіях, що підтверджується досвідом зарубіжних країн, а також створенням сприятливого соціального середовища для підвищення престижу та мотивації праці, насамперед у молоді, привабливих умов для проживання у сільській місцевості, зупинення руйнації об'єктів соціальної інфраструктури. Необхідно створювати соціально-економічні та правові умови для сприяння зайнятості на селі, збільшення престижних робочих місць у галузях сільського господарства і соціальної інфраструктури відповідно до потреб села. Враховуючи сезонний характер сільськогосподарської праці, слід забезпечити умови для рівномірної зайнятості протягом року.

У законодавчих та нормативних актах, які регулюють зайнятість молодих громадян, недостатньо враховано соціально-економічні можливості України. Тому для розв'язання цих проблем можна запропонувати такі заходи:

1. створення при вузах та при службах зайнятості відділів сприяння працевлаштуванню саме молоді;
2. проводити дослідження з метою визначення спеціальностей, професійних навиків та рівня кваліфікації, якими повинні володіти випускники;
3. включити до навчальних програм обов'язкове стажування студентів. Розробити механізм пропагування серед студентів та учнів роботи за сумісництвом у вільний від навчання час;
4. розробити та впровадити механізм фінансової та іншої підтримки підприємств, установ та організацій, які беруть участь у реалізації цієї програми;
5. організувати зустрічі з роботодавцями, які заснували власний бізнес. Забезпечити широке висвітлення позитивного досвіду засобами масової інформації;

6. запровадити в програмах навчальних закладів курси з техніки пошуку роботи та факультативні заняття з організації власної справи;

7. провадити координацію міжнародної діяльності: в частині обміну студентами з метою стажування, виконання волонтерських і тимчасових робіт.

Підсумовуючи все вище викладене, необхідно запропонувати такі заходи щодо зменшення безробіття в Україні, як: удосконалення нормативно-правової бази регулювання ринку праці; зниження податків для підприємств; створення нових робочих місць; створення центрів навчання молодих людей.